

งานวิจัยนี้ศึกษาเรื่องการศึกษาสมัยใหม่ที่ปรากฏตัวขึ้นในสังคมไทยคริสต์ศตวรรษที่ 19 - 20 ในฐานะกลไกสังคม ซึ่งรัฐสมบูรณาญาสิทธิราชย์สยามนำแบบแผนการศึกษาระบบโรงเรียนจากโลกตะวันตกเข้ามาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้จักวิธี ด้วยการแสวงหาและคัดสรรรูปแบบและหลักการจากหลายสังคมทั้งในประเทศแถบยุโรป อาณานิคมในตะวันออกและญี่ปุ่น ระบบการศึกษาสมัยใหม่ในสยามแบ่งเป็น 3 ระดับ ระดับล่างเป็นการศึกษาสำหรับราษฎรทั่วไป จัดขึ้นตามอัตราทางเศรษฐกิจและความสามารถทางสติปัญญา ระดับกลางสำหรับผู้ที่สามารถและต้องการรับราชการ ระดับสูงเป็นการศึกษาต่อต่างประเทศเพื่อกลับมารับราชการในระดับบริหารชั้นสูง การศึกษาสมัยใหม่จึงทำหน้าที่กระบวนการการปลูกฝังความรู้สมัยใหม่ ซึ่งมีที่มาจากโลกตะวันตกและทำหน้าที่กลไกสังคม กล่อมเกลางานสังคมและวัฒนธรรมสร้างพลเมืองดีให้มีจิตสำนึกตระหนักถึงชุมชนชาติที่อาศัยอยู่ร่วมกันภายใต้เขตแดนที่กำหนดขึ้น ยึดถือพุทธศาสนาและยอมรับพระมหากษัตริย์ในฐานะผู้ปกครองที่มีอำนาจสูงสุด การศึกษาแบบใหม่ยังตอบสนองนโยบายรัฐสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ปฏิรูปบ้านเมืองให้ทันสมัยแบบตะวันตก และรวมศูนย์อำนาจส่วนกลาง การศึกษาที่ถ่ายทอดความรู้แบบใหม่นี้จึงสร้างอำนาจครอบงำความรู้แบบจารีตประเพณีและความรู้ท้องถิ่น กลืนกลายการรับรู้และทำให้ราษฎรท้องถิ่นยอมรับความชอบธรรมของรัฐสมัยใหม่ภายใต้การปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

This is a study on the modern education in 19th – 20th century that first appeared in Siam society. The Siamese absolute state had brought the schooling educational system from the Western world to undertake it as a social mechanical tool, building up the literacy learning process. The Siamese leaders and the bureaucratic court elites at that time had helped pursuing, selecting and even eliminating the forms and tenets of the educational systems from European countries, some Eastern colonies and also Japan to adjust them in line with Siamese absolute state. Thus the Siamese modern education was divided into 3 levels. The basic level had been set for the people in general whom met with their own requirement and circumstances. The secondary level was provided just for the ones who needed and were able to enter the bureaucratic career. Whilst the tertiary level or the higher education is to studying abroad. And those return students could take the executive positions in the government service sector. The modern education, moreover, provided processing on modern knowledge of 19th – 20th century from the Western world to nurturing those schooling attendants. It was to serve as a social mechanical tool helping social and cultural cultivating, building up absolute state good citizens by raising the consciousness of the united national territory, holding up Buddhism and submitting to the most authority monarchy. The modern education also provided the response to the state reforming policies on social modernization and political centralizing. The schooling education which passed on the modern knowledge, then was empowered to dominate the traditional and indigenous erudition. It was to assimilate those localities to recognize the cultural and political legitimacy of the Bangkok centralized absolute monarchical state.